

на душу населення). Часто тарифи на медичні послуги занижені, тобто не покривають реальних витрат на їх надання, і тому конкурентної боротьби за пацієнта на ринку немає. Безпосередній платник внеску обов'язкового медичного страхування (якщо внесок платить тільки роботодавець), тобто страхувальник, не є учасником ринкових відносин, оскільки він сам не бере участі в процесах обміну на ринку медичних послуг [3, с. 752].

Підвищення якості професійної підготовки майбутніх лікарів відповідно до світових і загальноєвропейських стандартів із метою посилення конкурентоспроможності вітчизняної вищої медичної освіти, оптимізації умов для міжнародної мобільності студентів-медиків і розширення можливостей українських медичних фахівців на вітчизняному та міжнародному ринках праці зумовлені й проголошенням Україною курсу на євроінтеграцію.

Однією з умов конкурентоздатної вищої медичної освіти є стимулювання клінічного мислення студентів, застосування міждисциплінарних підходів при забезпеченні їх знаннями, уміннями, навичками. Крім того, майбутній лікар має бути підготовлений до того, щоб систематично обробляти великий потік інформації. Лікар, який оволодів професійно-орієнтованою діяльністю і відповідною до неї системою знань на етапі здобуття вищої освіти, має самостійно навчатися з оптимальним поєднанням навчальної, професійно-практичної і наукової діяльності в умовах безперервної освіти [2].

Висока конкурентоспроможність випускників у галузі медицини і наукових розробок – головний критерій ефективності політики в напрямі підвищення якості практичної підготовки медичних кадрів.

Список використаної літератури

1. Беззуб І. Сучасний стан та перспективи розвитку медичної освіти в Україні. Режим доступу: <http://nbuviap.gov.ua>.
2. Вільцанюк О.О. Реформа вищої медичної освіти – шлях до вдосконалення ринку медичних послуг / Вільцанюк О.О., Ткаченко О.В. Режим доступу: <https://www.vnmu.edu.ua/downloads/news/tezy.pdf>.
3. Статистика ринків: підруч. для вищ. навч. закл. / ДАСОА Держкомстату України; наук. ред. Н.О. Парфенцева. – К.: ДП «Інформаційно-аналітичне агентство», 2007. – 863 с.

УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДІВ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

Хміль О.В., Каськова Л.Ф., Хміль Д.О., Новікова С.С.

Українська медична стоматологічна академія

Автори доводять, що пошук і розробка додаткових педагогічних концепцій, у межах яких можливі нові форми організації самостійної роботи майбутніх лікарів, що розвиватимуть наукову самостійність студентів під час вивчення дисципліни і в аудиторній, і в позааудиторній час, є надзвичайно актуальною проблемою сучасної медичної освіти.

Ключові слова: навчальний процес, науково-дослідницька робота, науково-практична конференція, індивідуальні здібності, професійна компетентність.

The search and development of additional pedagogical concepts, within the framework of which new forms of organization of independent work of future doctors that will develop the students' scientific independence during the study of the discipline, both in the auditorium and non-auditorium time, are extremely relevant to the problem of modern medical education.

Keywords: educational process, research work, scientific-practical conference, individual abilities, professional competence.

Одним із важливих методів підготовки висококваліфікованих лікарів у медичних ЗВО є науково-дослідницька робота студентів, особливо тих, які здатні мислити творчо. Додатково використовуючи свій особистий позааудиторний час, студент розвиває найважливіші для майбутнього фахівця якості: творче мислення, відповідальність, уміння відстоювати власну точку зору, потребу в оволодінні додатковими знаннями і вміннями. Реалізація науково-дослідницької діяльності студентів у вищій медичній школі проводиться через збір експериментального дослідницького матеріалу під час підготовки до семінарських і практичних занять; критичний аналіз наукової літератури; накопичення досвіду вивчення й участь у наукових гуртках і товариствах; підготовку доповідей та презентацій на студентські науково-практичні конференції [1].

Дослідницька робота розкриває індивідуальні здібності студентів, формує в них самостійне клінічне мислення, необхідне для планування й розробки лікувально-діагностичної тактики та відпрацювання різноманітних мануальних навичок. Науково-дослідницька діяльність підвищує самооцінку студента, стимулює його до подальшої наукової діяльності. Основне завдання цього виду роботи – вихід за рамки програми навчання, тобто максимальна індивідуалізація навчального процесу. Змістом наукової роботи студентів є участь у олімпіадах, конкурсах, наукових і науково-практичних конференціях, семінарах [3].

Під час підготовки до науково-практичної конференції студенти збирають науковий матеріал шляхом дослідження певної наукової тематики, вчать проводити науковий пошук, систематизують і проводять аналіз, узагальнюють і роблять остаточні висновки. Вони працюють у бібліотеці з додатковою літературою, із сайтами в Інтернеті, спілкуються з колегами. На конференції студенти-дослідники мають можливість виступити з доповідями перед широкою аудиторією. Це змушує їх створювати мультимедійні презентації, ретельніше готуватися до виступу, що значною мірою сприяє розвитку їхньої професійної компетентності, комунікабельності, а також ораторським здібностям. Крім того, кожен студент може самостійно порівняти свій виступ із виступом свого колеги і зробити відповідні висновки. Слухаючи доповіді інших, студент чітко усвідомлює власні недоліки і помилки в роботі, а також помічає свої сильні сторони. Крім того, у рамках конференції обов'язково виникає низка запитань щодо те-

ми доповіді, на які кожен доповідач має дати лаконічну і чітку відповідь [2]. Науково-практичні конференції містять у собі не стільки суто теоретичні наукові доповіді, скільки власні науково-практичні здобутки студента, а також оптимальні шляхи вирішення поставленого практичного завдання. Студентська наукова робота дає можливість розкрити інтелектуальний потенціал і студента-дослідника, і викладача – керівника дослідження, зробити свій безпосередній внесок у дослідження актуальних проблем медичної науки, оволодіти науковими методами пізнання.

У роботі зі студентами слід упроваджувати систему заохочень. Кращі з них – переможці олімпіад і дипломанти конкурсів мають постійно відчувати важливість і необхідність досягнення вищих результатів у навчанні та в подальших наукових пошуках, які значно виходять за межі середнього студентського стандарту [2]. Аби науково-дослідницька робота проводилася протягом усього періоду навчання, необхідно постійно підтримувати інтерес до обраного наукового дослідження, додатково стимулювати індивідуальну діяльність студентів, обов'язково включати результати індивідуальної роботи в показники поточної успішності студента з дисципліни, бо від отриманих оцінок залежить його рейтинг та нарахування й розмір стипендії. Також варто морально й матеріально заохочувати цих студентів до поглиблення знань і вмінь.

Таким чином, науково-дослідницька робота значною мірою визначає якість професійної підготовки в ЗВО, що дозволяє максимально використати індивідуальні можливості студента, сприяє поглибленню знань і вмінь, розвиває клінічне мислення, виховує необхідність постійного поповнення та розширення обсягу спеціальних знань, орієнтує на систематичну самоосвіту.

Науково-дослідницька робота студентів – один із важливих компонентів освітньої діяльності в системі вищої медичної освіти. Вона безпосередньо сприяє підвищенню фахової компетентності майбутніх лікарів.

Список використаної літератури

1. Казаков В.Н. Болонские реформы в высшем медицинском образовании Украины: достижения, проблемы, перспективы / В.Н. Казаков, А.Н. Талалаенко, М. Б. Первак // Університетська клініка.– 2007.– № 2. – С. 3-7.
2. Максименко С.Д. Науково-дослідницька діяльність студентів: метод. реком. / С.Д. Максименко, М.М. Філоненко. – К.: НМУ, 2013. – 64 с.
3. Науково-дослідницька робота студентів як складова їхньої професійної компетентності [Електронний ресурс] / І.Сопівник. – Режим доступу: <http://dlib.eastview.com/browse/doc19619143>.

КОМПЕТЕНЦІЇ ТА КОМПЕТЕНТНОСТІ У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ШКОЛІ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ ОСВІТИ

Цвіренко С.М., Похилько В.І., Артёмова Н.С., Зюзіна Л.С., Соловійова Г.О.

Українська медична стоматологічна академія

Розглянуто принцип компетентнісного підходу у вищій медичній освіті, орієнтований на практичну спрямованість навчання. Показано, що компетентнісний підхід у вищій освіті не тільки змінює зміст навчання, а й вимагає перегляду позиції здобувача освіти в процесі його професійного становлення.

Ключові слова: медична освіта, компетентнісний підхід, компетентність, компетенція.

The article discusses the principle of a competent approach in higher medical education, which focuses on the practical orientation of learning. It is shown that the competence approach in higher education not only changes the content of teaching but also requires a review of the position of the learner in the process of his professional development.

Keywords: medical education, competence approach, competence, competencies.

Сучасний етап розвитку педагогічної науки потягує переорієнтації освіти з простого накопичення знань як певного обсягу професійної інформації на компетентнісний підхід. Нині суспільству потрібні фахівці, здатні практично вирішувати життєві й професійні питання. І це більшою мірою залежить не від отриманих знань, а від деяких додаткових якостей, для позначення яких і вживаються поняття «компетенції» та «компетентності», які більше відповідають розумінню сучасних цілей освіти. Компетентнісний підхід у вищій освіті спрямований на розвиток і вдосконалення різних видів компетенцій та компетентностей у студента. Тому одним із завдань нашого дослідження є визначення суті понять «компетенція» і «компетентність», установлення їх співвідношення у вищій медичній освіті.

Натепер у педагогічній науці немає єдиного тлумачення «компетенції» і «компетентності» попри те, що достатня кількість наукових статей присвячена компетентнісному підходу. Більшість науковців, визначаючи компонентний склад компетенції, виділяють знання, вміння і способи навчальної діяльності як основні складові [4, с. 130]. Так, поняттям «компетенція» науковці позначають сукупність взаємопов'язаних якостей особистості (знання, уміння, навички, способи діяльності), що формуються до певного кола предметів та процесів і необхідні для якісної, продуктивної діяльності щодо них [3, с. 45]. На нашу думку, найбільш лаконічне визначення поняття «компетенції» у вищій медичній освіті наведено як сукупність якостей особистості, заснованих на знаннях, уміннях і способах діяльності в сфері охорони здоров'я і медицини, що реалізуються в реальній дійсності та визначаються здатністю і готовністю фахівця вирішувати поставлені завдання, керуючись особистою відповідальністю і досвідом [5, с. 290].

Поняття «компетентність» – це володіння особистістю відповідною компетенцією, що включає її особистісне ставлення до предмета діяльності (уміння застосувати в конкретній ситуації знання і досвід з урахуванням зовнішніх обставин; загальна здатність людини, що базується на її знаннях, досвіді, цінностях і здібностях та не зводиться ні до конкретних знань, ні до навичок, а проявляється як можливість установлення зв'язку між знанням і ситуацією) [1, с. 231].